

www.welcomeworkproject.eu

RET TIL AT ARBEJDE I POLEN – VEJLEDNING TIL FLYGTNINGE

| RET TIL AT ARBEJDE I POLEN – VEJLEDNING TIL FLYGTNINGE

Indledning

Denne vejledning er udarbejdet for at støtte flygtninge, personer under midlertidig beskyttelse, asylansøgere og andre, der for nylig er ankommet til Polen og ønsker at forstå, hvordan man arbejder lovligt. Den forklarer de forskellige former for beskyttelse, hvilke dokumenter du har brug for, og hvordan du bekræfter din ret til at arbejde. Sproget er enkelt, så personer med forskellige niveauer af engelsk kan bruge den.

At forstå din juridiske status er et vigtigt første skridt. I Polen har forskellige grupper forskellige rettigheder. Anerkendte flygtninge, personer under subsidiær eller humanitær beskyttelse og personer med midlertidig beskyttelse har normalt ret til at arbejde uden en særskilt arbejdstilladelse. Asylansøgere kan få ret til at arbejde efter seks måneder. Denne vejledning hjælper dig med at identificere din status og forstå, hvad den giver dig mulighed for.

For at arbejde i Polen kræves visse dokumenter, såsom et opholdskort, et certifikat for midlertidig beskyttelse eller en særlig arbejdstilladelse for asylansøgere. Arbejdsgivere skal kontrollere disse dokumenter, før de ansætter dig. I de fleste tilfælde er processen enkel og hurtig. Denne guide forklarer, hvilke dokumenter du har brug for, hvordan du holder dem gyldige, og hvilke skridt du skal tage, hvis din situation ændrer sig.

At begynde at arbejde, så snart du forstår dine rettigheder, kan gøre det lettere at falde til i Polen. Beskæftigelse bidrager til stabilitet, uafhængighed og integration. Polen tilbyder muligheder inden for mange sektorer, herunder byggeri, logistik, hotel- og restaurationsbranchen og serviceydelser. Denne guide giver dig praktiske trin og pålidelige informationskilder, så du kan begynde at arbejde med tillid og tryghed.

01

Forståelse af de forskellige former for retsbeskyttelse i Polen

| Forståelse af de forskellige former for juridisk beskyttelse i Polen

For at arbejde lovligt i Polen skal du først forstå, hvilken type beskyttelse du har. Hver status medfører forskellige rettigheder og forpligtelser. De fulde officielle forklaringer findes på Udlændingestyrelsens hjemmeside: <https://www.gov.pl/web/udsc>.

Anerkendt flygtningestatus

Hvis de polske myndigheder har tildelt dig flygtningestatus, er du beskyttet i henhold til polsk og international lovgivning. Du må bo og arbejde i Polen uden arbejdstilladelse. Du vil modtage et opholdskort (karta pobytu), som bekræfter både din identitet og din ret til at arbejde. Du kan finde mere information hos UNHCR Polen: <https://help.unhcr.org/poland/access-to-services-for-recognized-refugees/rights-of-recognized-refugees-in-poland/>

Subsidiær beskyttelse

Hvis du ikke opfylder kravene til flygtningestatus, men stadig er i fare i dit hjemland, kan du modtage subsidiær beskyttelse. Denne beskyttelse giver dig fuld adgang til arbejdsmarkedet uden behov for en arbejdstilladelse. Du vil modtage et opholdskort, der viser denne status. Den instans, der træffer afgørelse om tildeling af en sådan beskyttelse, er chefen for Kontoret for Udlændinge

Humanitær beskyttelse

Humanitær beskyttelse ydes af alvorlige humanitære årsager. Personer med denne status har også fuld adgang til at arbejde. Som med andre former for beskyttelse bekræfter opholdstilladelsen din ret til at arbejde.

Midlertidig beskyttelse (herunder mange personer fra Ukraine)

Midlertidig beskyttelse giver personer, der flygter fra krig eller krise, mulighed for at opholde sig og arbejde lovligt i Polen. Du behøver ikke en separat arbejdstilladelse. Du skal fremvise dit dokument for midlertidig beskyttelse og dit PESEL-nummer (normalt med mærket "UKR"). Arbejdsgivere skal muligvis anmelde din ansættelse online, men dette er deres ansvar. Fuldstændige oplysninger findes på: <https://www.gov.pl/web/udsc-en/temporary-protection>.

Asylansøgere, der venter på en afgørelse

Hvis du har ansøgt om asyl, er du asylansøger. I de første seks måneder efter ansøgningen må du ikke arbejde. Hvis der stadig ikke er truffet en afgørelse efter seks måneder, kan du ansøge om et certifikat, der giver dig lov til at arbejde lovligt. Når du har dette certifikat, behøver du ikke en arbejdstilladelse. Du kan finde mere information på: AIDA (detaljeret forklaring) – <https://asylumineurope.org/reports/country/poland/>.

| De dokumenter, der kræves for at arbejde lovligt

For at arbejde i Polen skal du vise arbejdsgiveren dokumenter, der bekræfter både din identitet og din ret til at arbejde. Hvilke dokumenter du præcist skal bruge, afhænger af din juridiske status i Polen. Arbejdsgivere er lovmæssigt forpligtet til at kontrollere disse dokumenter, før de tilbyder dig et job.

Hvis du er anerkendt som flygtning eller har subsidiær beskyttelse eller humanitær beskyttelse, fremgår din ret til at arbejde

af dit opholdskort, også kaldet karta pobytu. Dette kort bekræfter din juridiske status og giver dig fuld adgang til arbejdsmarkedet uden en separat arbejdstilladelse.

Hvis du er under midlertidig beskyttelse, skal du fremvise det dokument, der beviser din midlertidige beskyttelse, samt dit PESEL-nummer med den korrekte bemærkning, ofte "UKR". Disse dokumenter bekræfter, at du må arbejde i Polen. Der kræves ingen arbejdstilladelse.

Hvis du er asylansøger, og der er gået seks måneder, siden du ansøgte om asyl, kan du modtage et særligt certifikat, der giver dig lov til at arbejde, mens din asylansøgning stadig behandles. Når du fremviser dette certifikat for en arbejdsgiver, skal du også fremvise dit midlertidige identitetsdokument.

Uanset din status skal du altid have et identitetsdokument på dig, f.eks. et pas eller et rejsedokument. Arbejdsgivere skal bekræfte, hvem du er, og kontrollere dine dokumenter, inden du begynder at arbejde.

For officielle forklaringer om opholdstilladelser og relaterede dokumenter kan du besøge den polske regerings hjemmeside: MOS - Moduł Obsługi Spraw <https://mos.cudzoziemcy.gov.pl/>

| Sådan tjekker du, om du har ret til at arbejde

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt du i øjeblikket har ret til at arbejde i Polen, er der flere måder at tjekke det på. Det er vigtigt at kende din status, da din ret til at arbejde afhænger direkte af, hvilken form for beskyttelse du har, hvor længe du har opholdt dig i Polen, og om dine dokumenter stadig er gyldige.

Start med at kigge på dit opholdskort, også kaldet karta pobytu, hvis du har et. Dette dokument angiver tydeligt, om du er anerkendt som flygtning, eller om du har subsidiær beskyttelse eller humanitær beskyttelse. Alle disse tre former for beskyttelse giver dig fuld adgang til det polske arbejdsmarked uden behov for en arbejdstilladelse. Hvis dit opholdskort viser en af disse statuser, kan du arbejde med det samme.

Hvis du er under midlertidig beskyttelse, bekræftes din ret til at arbejde gennem dit PESEL-nummer, som normalt er markeret med anmærkningen "UKR", og dit dokument for midlertidig beskyttelse. Arbejdsgivere vil ofte bede om at se begge dele. Hvis disse dokumenter er gyldige, må du arbejde lovligt i Polen, og du behøver ikke at ansøge om nogen yderligere tilladelse.

Hvis du er asylansøger, er reglerne lidt anderledes. Asylansøgere må ikke arbejde i de første seks måneder efter indgivelse af en asylansøgning. For at finde ud af, om du nu har ret til at arbejde, skal du tjekke den nøjagtige dato, hvor din asylansøgning officielt blev indgivet. Hvis der er gået seks måneder, og du stadig ikke har modtaget en endelig afgørelse, er du berettiget til at ansøge om et arbejdstilladelsescertifikat. Dette certifikat giver dig ret til at arbejde, mens du venter på udfaldet af din sag. Du skal fremvise dette certifikat sammen med dit midlertidige identitetsdokument, når du søger arbejde.

Hvis du stadig er i tvivl om dine rettigheder, eller hvis dine dokumenter er uklare eller udløbet, kan du kontakte dit lokale voivodskontor (Urząd Wojewódzki). Personalet der kan tjekke din status i systemet og forklare, hvilke dokumenter du har brug for. Du kan finde en liste over voivodskontorer på den officielle regerings hjemmeside: <https://www.gov.pl/web/gov/uw>.

Hvis du foretrækker uafhængig rådgivning, kan du kontakte pålidelige organisationer såsom UNHCR eller lokale NGO'er, der hjælper flygtninge. UNHCR giver klare forklaringer om retten til arbejde og forskellige beskyttelsesstatus på: <https://help.unhcr.org/poland>. Disse organisationer kan hjælpe dig med at forstå dine dokumenter og vejlede dig gennem de næste trin, hvis noget mangler eller er uklart.

| Hvad arbejdsgivere i Polen skal gøre

Når en arbejdsgiver i Polen ansætter en person, der har flygtningestatus eller en form for international eller midlertidig beskyttelse, er proceduren normalt ligetil. Arbejdsgiverens hovedansvar er at bekræfte din identitet og kontrollere, at dine dokumenter tydeligt viser din ret til at arbejde. De nøjagtige skridt, de skal tage, afhænger af din juridiske status, men i de fleste tilfælde er processen enkel og kræver ikke noget særligt papirarbejde.

Hvis du har flygtningestatus, subsidær beskyttelse eller humanitær beskyttelse, behøver arbejdsgiveren ikke at ansøge om en arbejdstilladelse på dine vegne. Du har fuld adgang til arbejdsmarkedet og kan ansættes på samme vilkår som polske statsborgere. Arbejdsgiveren skal se på dit opholdskort (karta pobytu) for at verificere din status og kontrollere dit identitetsdokument, f.eks. et pas eller rejsedokument. Når dette er gjort, kan du ansættes uden yderligere procedurer.

Hvis du er under midlertidig beskyttelse, kan arbejdsgivere være nødt til at registrere eller indberette din ansættelse via det online-system, der kræves i henhold til polske regler. Denne proces er hurtig og er arbejdsgiverens ansvar, ikke arbejdstagerens. Du behøver ikke selv at ansøge om nogen ekstra tilladelse eller udfylde yderligere formularer. Du skal blot fremvise gyldige dokumenter, såsom dit PESEL-nummer med den korrekte bemærkning og dit certifikat for midlertidig beskyttelse.

Hvis du er asylansøger og har fået udstedt et arbejdstilladelsescertifikat efter seks måneder, skal arbejdsgiveren opbevare en kopi af dette certifikat i sine arkiver. Arbejdsgiveren behøver stadig ikke at ansøge om en separat arbejdstilladelse, men skal kontrollere, at certifikatet er gyldigt, og at du også er i besiddelse af det midlertidige identitetsdokument, der er udstedt under asylproceduren.

Uanset din juridiske status skal alle arbejdsgivere i Polen overholde den polske arbejdsret. Det betyder, at de skal give dig en skriftlig kontrakt, overholde reglerne om arbejdstid, pauser, løn, sundheds- og sikkerhedsstandarder og betale din løn til tiden. De skal også registrere dit ansættelsesforhold hos de relevante socialforsikringsmyndigheder. Arbejdsgivere, der ikke overholder arbejdsretten, kan blive pålagt sanktioner, og arbejdstagere har ret til at anmelde overtrædelser.

Hvis du nogensinde er i tvivl om, hvorvidt din arbejdsgiver overholder reglerne, eller hvis du har brug for oplysninger om dine rettigheder på arbejdspladsen, kan du henvende dig til det nationale arbejdstilsyn (Państwowa Inspekcja Pracy – PIP). Deres officielle hjemmeside tilbyder vejledning på flere sprog: <https://www.pip.gov.pl>

. Arbejdstilsynet kan forklare, hvordan en rimelig kontrakt skal se ud, hvordan lønnen skal udbetales, og hvad du skal gøre, hvis der opstår et problem med din arbejdsgiver.

Arbejdsgivere kan undertiden være forvirrede over reglerne for ansættelse af flygtninge eller personer med midlertidig beskyttelse. Hvis dette sker, kan du henvise dem til officielle oplysninger fra Udlændingestyrelsen <https://www.gov.pl/web/udsc> eller Arbejdsministeriet, eller opfordre dem til at kontakte arbejdsformidlingen eller støttetjenesten Zielona Linia <https://zielonalinia.gov.pl> for at få afklaring.

02

Trin-for-trin guide til at komme i arbejde i Polen

Trin-for-trin guide til at komme i arbejde i Polen

Det kan føles overvældende at begynde at arbejde i et nyt land, men processen i Polen er som regel ligetil, når man først har forstået trinene. Disse trin gælder for flygtninge, personer med subsidær eller humanitær beskyttelse, personer under midlertidig beskyttelse og asylansøgere, der har fået ret til at arbejde efter seks måneder. Ved at følge denne guide kan du forberede dig ordentligt og undgå forsinkelser eller misforståelser med arbejdsgivere.

Trin 1: Find ud af, hvilken juridisk status du har

Din juridiske status afgør din ret til at arbejde, så det er vigtigt at vide præcis, hvilken kategori du tilhører. Tjek, om du er en anerkendt flygtning, har subsidær beskyttelse, har humanitær beskyttelse, er under midlertidig beskyttelse eller er asylansøger. Hvis du ikke er sikker, skal du tjekke dine dokumenter eller kontakte dit lokale voivodskontor. Du kan finde listen over kontorer på: <https://www.gov.pl/web/gov/uw>.

Trin 2: Saml alle nødvendige dokumenter

Inden du søger arbejde, skal du samle de dokumenter, der beviser din identitet og din ret til at arbejde. Disse omfatter normalt dit opholdskort, bekræftelse på midlertidig beskyttelse og PESEL-certifikat eller dit arbejdstilladelsescertifikat, hvis du er asylansøger efter seks måneder. Arbejdsgivere skal kontrollere dine dokumenter, så det vil fremskynde ansættelsesprocessen, hvis du har dem klar.

Trin 3: Kontroller gyldigheden af dine dokumenter

Kontroller altid, at dine dokumenter stadig er gyldige. Hvis dit opholdskort eller dine midlertidige beskyttelsesdokumenter er tæt på udløbsdatoen, skal du ansøge om fornyelse så tidligt som muligt. Udløbne dokumenter kan forhindre dig i at arbejde lovligt og skabe problemer for både dig og din arbejdsgiver. Udlændingestyrelsen giver oplysninger om fornyelse af dokumenter på: <https://www.gov.pl/web/gov/zamelduj-sie-na-poby-t-staly-dla-cudzoziemcow-en>.

Trin 4: Lav kopier eller tag billeder af dine dokumenter

Arbejdsgivere i Polen opbevarer ofte kopier af dine dokumenter til deres arkiver. Det er en god idé at lave fotokopier eller gemme tydelige fotos af dine dokumenter på din telefon. Dette beskytter dig også, hvis dine dokumenter går tabt eller bliver beskadiget, da du stadig har en kopi af det, du havde.

Trin 5: Fremvis dine dokumenter, når du søger arbejde

Under ansøgnings- eller ansættelsesprocessen skal du vise din arbejdsgiver de dokumenter, der bekræfter din ret til at arbejde. Flygtninge og beskyttede personer behøver ikke arbejdstilladelse, så disse dokumenter er normalt tilstrækkelige. Hvis du er under midlertidig beskyttelse, kan din arbejdsgiver have brug for dine PESEL-oplysninger til en simpel online-registrering.

Trin 6: Lad arbejdsgiveren gennemføre de nødvendige procedurer

Når din arbejdsgiver har set dine dokumenter, skal vedkommende muligvis gennemføre visse trin afhængigt af din status. For eksempel skal vedkommende muligvis registrere din ansættelse, hvis du er under midlertidig beskyttelse. Dette er arbejdsgiverens ansvar, ikke dit. Du behøver ikke at ansøge om noget, medmindre myndighederne specifikt beder dig om det.

Trin 7: Begynd at arbejde lovligt

Når din arbejdsgiver har kontrolleret dine papirer og indsendt de nødvendige anmeldelser, kan du begynde at arbejde. Sørg for at få en skriftlig kontrakt, og gem en kopi til dig selv. At kende dine rettigheder på arbejdspladsen hjælper dig med at beskytte dig selv og undgå udnyttelse. Du kan finde oplysninger om rettigheder på arbejdspladsen og sikkerhedsregler på Arbejdstilsynets hjemmeside: <https://www.pip.gov.pl>.

| Hold din status gyldig

Din ret til at arbejde i Polen afhænger helt af din juridiske status og gyldigheden af de dokumenter, der beviser den. Hvis dine dokumenter udløber, bliver beskadiget eller går tabt, kan din ret til at arbejde blive midlertidigt suspenderet, indtil problemet er løst. Af denne grund er det vigtigt at forstå, hvordan du opretholder din status og holder alle dokumenter opdaterede.

Start med regelmæssigt at tjekke udløbsdatoerne på dit opholdskort, midlertidige beskyttelsesdokumenter, PESEL-certifikat eller asylrelaterede papirer. Disse datoer er normalt tydeligt trykt på dokumenterne. Vent ikke til den sidste uge med at forny din status. Mange flygtninge og beskyttede personer oplever forsinkelser, fordi de ansøger for sent. De fleste kontorer giver dig mulighed for at starte fornyelsesprocessen måneder før udløbsdatoen, og at ansøge tidligt hjælper med at undgå afbrydelser i din ret til at arbejde.

Hvis du har flygtningestatus, subsidær beskyttelse eller humanitær beskyttelse, har du normalt et opholdskort (karta pobytu). Dette kort skal fornyes, inden det udløber. Hvis udløbsdatoen nærmer sig, skal du besøge dit voivodskontor for at påbegynde fornyelsesproceduren. Oplysninger om opholdstilladelser og fornyelse findes på: <https://www.gov.pl/web/gov/uslugi-dla-obywatela/#cudzoziemiec-w-polsce>.

Hvis du er under midlertidig beskyttelse, skal du tjekke reglerne for din specifikke beskyttelsesperiode. Midlertidig beskyttelse har ofte særlige forlængelser og meddelelser fra regeringen. De mest præcise oplysninger findes på regeringens officielle hjemmeside: <https://www.gov.pl/web/ochrona-en> eller <https://www.gov.pl/web/udsc/zezwozenia-na-pobyt-dla-obywateli-ukrainy-objetych-ochrona-czasowa>. Arbejdsgivere kan bede dig om at fremlægge opdaterede dokumenter, hvis beskyttelsesperioden ændres.

Hvis du er asylansøger, skal du holde øje med dit midlertidige identitetsdokument og dit arbejdstilladelsescertifikat (hvis du har et). Disse dokumenter kan også have udløbsdatoer. Hvis de udløber, skal du anmode om opdaterede versioner fra de relevante myndigheder. Det kan medføre problemer at miste disse dokumenter, så opbevar dem sikkert.

Det er også vigtigt at holde dine personlige oplysninger opdaterede. Hvis du flytter til en ny adresse, får et nyt telefonnummer eller skifter pas, skal du informere voivodskontoret så hurtigt som muligt. At holde dine oplysninger opdaterede hjælper med at undgå problemer med din juridiske status.

Hvis dine dokumenter går tabt eller bliver stjålet, skal du straks anmelde det til myndighederne og anmode om erstatning. Mens du venter på nye dokumenter, skal du opbevare enhver midlertidig bekræftelse, du modtager. Arbejdsgivere kan bede om at se disse dokumenter for at bekræfte din juridiske situation.

Ved at holde dine dokumenter gyldige og opdaterede beskytter du din ret til at arbejde og undgår afbrydelser i din ansættelse. Hvis du nogensinde føler dig usikker, kan du kontakte dit voivodskontor, UNHCR (<https://help.unhcr.org/poland>) eller en lokal støtteorganisation for at få hjælp.

| Hvad skal du gøre, hvis du skifter job

At skifte job i Polen er normalt en enkel proces for flygtninge og personer under beskyttelse, men det er vigtigt at forstå, hvilke skridt der kræves, for at din ansættelse forbliver lovlig. Din ret til at arbejde er knyttet til din juridiske status, ikke til en bestemt arbejdsgiver. Af denne grund kan de fleste beskyttede personer skifte fra et job til et andet uden yderligere tilladelser.

Hvis du har flygtningestatus, subsidær beskyttelse eller humanitær beskyttelse, kan du frit skifte arbejdsgiver. Du behandles på samme måde som en polsk statsborger på arbejdsmarkedet. Det betyder, at du ikke behøver at ansøge om en ny tilladelse eller underrette nogen myndighed, når du forlader et job eller starter i et andet. Når du starter i et nyt job, er det eneste krav, at du fremviser dit opholdskort (karta pobytu) og identitetsdokument til din nye arbejdsgiver, så de kan kontrollere din status.

Hvis du er under midlertidig beskyttelse, kan du også skifte job uden at have brug for en arbejdstilladelse. Midlertidig beskyttelse giver dig generel adgang til arbejdsmarkedet. Din nye arbejdsgiver skal dog muligvis registrere din ansættelse via det online system, der kræves for arbejdstagere under midlertidig beskyttelse. Dette trin er hurtigt og er arbejdsgiverens ansvar, ikke arbejdstagerens. Du skal blot fremlægge de dokumenter, der bekræfter din status, såsom dit PESEL-nummer med den korrekte bemærkning og dit beskyttelsescertifikat.

Hvis du er asylansøger med et arbejdstilladelsescertifikat (udstedt efter seks måneders ventetid), har du lov til at skifte arbejdsgiver, så længe dit certifikat er gyldigt. Når du skifter til et nyt job, skal du vise din nye arbejdsgiver både dit certifikat og dit midlertidige identitetsdokument. Arbejdsgiveren opbevarer kopier af disse dokumenter til sine arkiver. Du behøver ikke at kontakte myndighederne eller anmode om et nyt certifikat, når du skifter job, medmindre dit nuværende certifikat snart udløber.

Uanset din status er der et par praktiske ting, du skal huske, når du skifter job. Bed altid din tidligere arbejdsgiver om de afsluttende dokumenter, du måtte have brug for, såsom bevis for ansættelse eller lønseddel, da disse kan være nyttige i fremtiden. Sørg for, at dit telefonnummer og dine kontaktoplysninger er opdaterede, og vær klar til at give dem til din nye arbejdsgiver.

Det er også vigtigt at opbevare dine juridiske dokumenter sikkert i overgangsperioden. Arbejdsgivere skal se originaldokumenterne, så opbevar dem sikkert og undgå at have dem på dig unødigt. Hvis nogle af dokumenterne snart udløber, skal du påbegynde fornyelsesprocessen, inden du tiltræder din nye stilling.

Hvis du er usikker på processen eller støder på vanskeligheder i forbindelse med jobskiftet, kan du kontakte Arbejdstilsynet for at få rådgivning: <https://www.pip.gov.pl>. Du kan også henvende dig til organisationer som UNHCR (<https://help.unhcr.org/poland>), Fundacja Ocalenie (<https://ocalenie.org.pl>) eller Migrant Info Point (<https://migrant.poznan.pl>), som tilbyder gratis støtte til flygtninge og migranter i Polen.

| Almindelige situationer og hvordan man håndterer dem

Når de arbejder eller søger arbejde i Polen, står mange flygtninge og personer under beskyttelse over for lignende spørgsmål og situationer. At vide, hvordan man skal reagere, kan hjælpe dig med at undgå problemer og føle dig mere selvstikker, når du taler med arbejdsgivere eller myndigheder. Nedenfor er nogle almindelige situationer og praktiske råd til, hvordan du håndterer dem.

En almindelig situation er, når en arbejdsgiver beder om en arbejdstilladelse. Flygtninge, personer med subsidær eller humanitær beskyttelse og personer under midlertidig beskyttelse behøver ikke en arbejdstilladelse. Dit opholdskort eller dine beskyttelsesdokumenter giver dig allerede den lovmæssige ret til at arbejde. Hvis en arbejdsgiver er i tvivl om dette, skal du bevare roen og forklare, at din status giver dig ret til at arbejde uden yderligere tilladelse. Du kan vise dem de officielle oplysninger fra Udlændingestyrelsen: <https://www.gov.pl/web/udsc> eller UNHCR's informationsside: <https://help.unhcr.org/poland>.

En anden situation er, når arbejdsgivere er usikre på, hvordan de skal ansætte en person med midlertidig beskyttelse. Dette er almindeligt, fordi reglerne adskiller sig fra andre typer arbejdstilladelser. Hvis arbejdsgiveren er usikker, kan du henvise dem til den officielle informationsside om midlertidig beskyttelse: <https://www.gov.pl/web/udsc-en/temporary-protection>. Arbejdsgiveren kan også kontakte arbejdsmarkedsstøttetjenesten, Zielona Linia, for at få hjælp: <https://zielonalinia.gov.pl>. Husk, at ansvaret for enhver påkrævet registrering ligger hos arbejdsgiveren, ikke hos dig.

Nogle mennesker er bekymrede for, at et skift af arbejdsgiver kan påvirke deres ret til at arbejde. For de fleste flygtninge og beskyttede personer er din ret til at arbejde knyttet til din juridiske status, ikke til dit job. Du kan skifte fra en arbejdsgiver til en anden uden særlig tilladelse, så længe dine dokumenter er gyldige. Asylansøgere skal fortsat have et gyldigt arbejdstilladelsescertifikat, hvis de har et.

Du kan også komme ud for situationer, hvor dine dokumenter mangler, er udløbet eller uklare. Hvis dine dokumenter er udløbet, skal du kontakte dit voivodskontor så hurtigt som muligt. Udløbne dokumenter kan midlertidigt fratage dig din ret til at arbejde, indtil de er fornyet. Hvis dine dokumenter er bortkommet eller blevet stjålet, skal du straks anmelde det og anmode om erstatning. Opbevar altid digitale kopier eller fotos af dine dokumenter, så du kan bevise din identitet og status, hvis det bliver nødvendigt.

Et andet almindeligt problem er misforståelser mellem arbejdsgivere og arbejdstagere på grund af sprogbarrierer. Hvis du ikke forstår noget i din kontrakt eller arbejdspladsens instrukser, skal du ikke være bange for at bede om en afklaring. Arbejdsgivere er i henhold til polsk arbejdsret forpligtet til at sikre, at arbejdstagere forstår vilkårene for deres ansættelse, herunder arbejdstid, løn, sundheds- og sikkerhedsregler samt rettigheder på arbejdspladsen. Du kan finde oplysninger om arbejdstagerrettigheder på det nationale arbejdstilsyns hjemmeside: <https://www.pip.gov.pl>.

Hvis du føler, at du bliver behandlet uretfærdigt, bliver bedt om at arbejde uden en kontrakt eller mener, at dine rettigheder krænkes, kan du søge hjælp hos pålidelige organisationer. Det nationale arbejdstilsyn kan rådgive dig om, hvordan du løser problemer på arbejdspladsen, og der er også gratis hjælp at hente hos organisationer som Fundacja Ocalenie (<https://ocalenie.org.pl>) eller Helsinki-fonden for Menneskerettigheder (<https://www.hfhr.pl>). Disse organisationer støtter flygtninge og migranter med rådgivning om beskæftigelse, juridisk bistand og information.

At vide, hvordan du håndterer disse almindelige situationer, kan hjælpe dig med at arbejde sikkert og trygt i Polen. Med de rette oplysninger og den rette støtte kan du undgå misforståelser og beskytte dine rettigheder i alle faser af ansættelsen.

| Hvor kan du få hjælp eller mere information

Hvis du har brug for hjælp til at forstå din ret til at arbejde, forny dine dokumenter eller løse problemer med en arbejdsgiver, er der mange pålidelige steder i Polen, hvor du kan få gratis og troværdig støtte. At vide, hvor du skal henvende dig, kan gøre processen meget nemmere og give dig selvtilid, når du skal håndtere juridiske eller arbejdsmæssige spørgsmål.

En af de vigtigste informationskilder er **UNHCR Polen**, FN's Flygtningehøjkommissariat. Deres hjemmeside forklarer rettighederne for anerkendte flygtninge, personer under midlertidig beskyttelse og asylansøgere i et enkelt og klart sprog. Du kan finde oplysninger om arbejdsrettigheder, dokumenter, adgang til tjenester og juridiske procedurer på: <https://help.unhcr.org/poland>. UNHCR samarbejder også med partnere over hele Polen, så de kan henvise dig til lokale organisationer, der tilbyder personlig hjælp.

Den **polske regering – Kontoret for Udlændinge (Urząd do Spraw Cudzoziemców)** – giver officielle og opdaterede oplysninger om beskyttelsesstatus, opholdstilladelser, asylprocessen og midlertidig beskyttelse. Deres hjemmeside forklarer hver type beskyttelse og de rettigheder, der følger med, herunder adgang til arbejde. Du kan læse den officielle vejledning på: <https://www.gov.pl/web/udsc>. Specifikt vedrørende midlertidig beskyttelse tilbyder regeringens engelsksprogede side klar information på: <https://www.gov.pl/web/udsc-en/temporary-protection>.

For hjælp vedrørende beskæftigelse, kontrakter og jobmuligheder kan du kontakte **Zielona Linia**, den nationale arbejdsmarkedsstøttetjeneste. De yder vejledning om lovlig beskæftigelse, arbejdstagerrettigheder, jobsøgning og arbejdsmarkedsprocedurer. Deres hjemmeside og telefoniske supportlinje er beregnet til både polakker og udlændinge: <https://zielonalinia.gov.pl>.

Hvis du har brug for mere detaljerede juridiske oplysninger om asylprocessen og asylansøgers rettigheder, tilbyder **AIDA – Asylum Information Database** dybdegående rapporter om, hvordan den polske asylov fungerer i praksis. Deres landerapport om Polen opdateres regelmæssigt og kan findes på: <https://asylumineurope.org/reports/country/poland>.

Hvis du har spørgsmål om sikkerhed på arbejdspladsen, kontrakter, løn eller arbejdsgiverens ansvar, kan du kontakte det **nationale arbejdstilsyn** (Państwowa Inspekcja Pracy – PIP). De giver information på flere sprog og kan forklare, hvad du skal gøre, hvis du mener, at dine rettigheder krænkes. Du kan finde mere information på: <https://www.pip.gov.pl>.

Mange flygtninge modtager også værdifuld støtte fra lokale ikke-statslige organisationer (NGO'er). Disse organisationer tilbyder gratis juridisk hjælp, social støtte, jobrådgivning og hjælp med dokumenter. Nogle pålidelige organisationer er:

- **Fundacja Ocalenie** – hjælp med dokumenter, juridisk vejledning og integration: <https://ocalenie.org.pl>
- **Helsinki Foundation for Human Rights** – juridisk bistand til migranter og flygtninge: <https://www.hfhr.pl>
- **Caritas Polska** – humanitær hjælp og støtte til lokalsamfundet: <https://caritas.pl>
- **Migrant Info Point (Poznań)** – information og støtte til udlændinge: <https://migrant.poznan.pl>
- **Warszawas Multikulturelle Center** – information, arrangementer og støtte til lokalsamfundet: <https://centrumwielokulturowe.waw.pl/>

Disse organisationer har stor erfaring med at støtte nytilkomne og kan hjælpe dig med at forstå dine dokumenter, bekræfte din status og vejlede dig gennem jobrelaterede procedurer. Mange tilbyder også oversættelseshjælp eller flersproget assistance.

Hvis du bor uden for en større by, kan du stadig få hjælp. De fleste voivodskabsmyndigheder har informationsskranker for udlændinge, og mange mindre organisationer samarbejder med større NGO'er om at yde regional støtte. Listen over voivodskabsmyndigheder findes på: <https://www.gov.pl/web/gov/uw>.

Uanset hvilken type støtte du har brug for – juridisk rådgivning, jobinformation, vejledning om dokumenter eller hjælp til at forstå dine rettigheder – findes der mange pålidelige tjenester i Polen. Ved at søge hjælp tidligt kan du undgå problemer og sikre, at du starter på arbejde sikkert og lovligt.

| Ofte stillede spørgsmål

Mange flygtninge og personer under beskyttelse har lignende spørgsmål om at arbejde i Polen. Nedenfor finder du svar på nogle af de mest almindelige bekymringer, forklaret på en enkel og praktisk måde.

1. Har jeg brug for en arbejdstilladelse for at arbejde i Polen?

I de fleste tilfælde nej. Hvis du har flygtningestatus, subsidær beskyttelse eller humanitær beskyttelse, behøver du ikke en arbejdstilladelse. Du har de samme rettigheder til at arbejde som en polsk statsborger. Hvis du er under midlertidig beskyttelse, behøver du heller ikke en arbejdstilladelse. Den eneste gruppe, der muligvis skal tage yderligere skridt, er asylansøgere, som skal vente seks måneder, før de kan ansøge om et arbejdstilladelsescertifikat.

2. Kan jeg arbejde på fuld tid eller deltid?

Ja. Din ret til at arbejde begrænser ikke dine arbejdstimer. Du kan arbejde på fuld tid, på deltid, på en tidsbegrænset kontrakt eller på en fast kontrakt, afhængigt af hvad arbejdsgiveren tilbyder.

3. Kan jeg frit skifte arbejdsgiver?

Ja. Flygtninge, personer under subsidær eller humanitær beskyttelse og personer under midlertidig beskyttelse kan skifte job uden at ansøge om nye tilladelser. Asylansøgere kan også skifte arbejdsgiver, så længe deres arbejdstilladelse stadig er gyldig.

4. Hvad sker der, hvis mine dokumenter udløber?

Hvis dine dokumenter udløber, kan din ret til at arbejde blive suspenderet, indtil du fornyer dem. Tjek altid udløbsdatoerne i god tid og påbegynd fornyelsen hos dit voivodskontor inden fristen. Hvis dine dokumenter går tabt eller bliver stjålet, skal du straks anmode om erstatning.

5. Kan jeg arbejde, mens jeg venter på afgørelsen om min asylansøgning?

Ikke i starten. I de første seks måneder efter indgivelsen af din asylansøgning må du ikke arbejde. Efter seks måneder, hvis du stadig ikke har fået en afgørelse, kan du ansøge om et arbejdstilladelsescertifikat. Dette certifikat giver dig lov til at arbejde lovligt, mens du venter på udfaldet af din sag.

6. Skal jeg underrette myndighederne, hvis jeg starter i et nyt job?

Nej. Du behøver ikke at informere myndighederne, når du starter i et nyt job. Din arbejdsgiver skal dog muligvis indsende en simpel onlineerklæring, hvis du er under midlertidig beskyttelse. Dette er arbejdsgiverens ansvar.

7. Er det sikkert at arbejde uden en kontrakt?

Nej. At arbejde uden en kontrakt kan udsætte dig for risiko. Du modtager muligvis ikke løn eller den rette beskyttelse i tilfælde af en ulykke. Ifølge loven skal alle arbejdstagere i Polen have en skriftlig kontrakt. Hvis en arbejdsgiver nægter at udstede en, bør du søge hjælp hos det nationale arbejdstilsyn: <https://www.pip.gov.pl>.

8. Hvad hvis jeg ikke taler polsk?

Mange arbejdspladser i Polen ansætter internationalt personale og kræver ikke, at man taler polsk i starten. Arbejdsgivere tilbyder ofte oplæring eller instruktioner på et enkelt sprog. Du kan også bruge oversættelsesapps. Nogle NGO'er tilbyder gratis polskundervisning for at hjælpe dig med at falde lettere til.

9. Hvor kan jeg indberette problemer på arbejdspladsen?

Det nationale arbejdstilsyn (Państwowa Inspekcja Pracy) kan hjælpe med problemer såsom ubetalte lønninger, usikre arbejdsforhold eller diskrimination. Deres hjemmeside er: <https://www.pip.gov.pl>. Du kan også kontakte organisationer som Fundacja Ocalenie, Refugee.pl eller UNHCR for at få rådgivning.

| Praktisk tjekliste for flygtninge, der forbereder sig på at arbejde

Denne tjekliste hjælper dig med at forberede dig til lovligt arbejde i Polen. Du kan bruge den, før du søger job eller starter i en ny stilling.

- Kend din juridiske status. Sørg for at forstå, om du er en anerkendt flygtning, under subsidær eller humanitær beskyttelse, under midlertidig beskyttelse eller en asylansøger, der afventer en afgørelse.
- Saml alle dine dokumenter. Dette omfatter dit opholdskort, certifikat for midlertidig beskyttelse og PESEL-bekræftelse eller dit arbejdstilladelsescertifikat, hvis du er asylansøger efter seks måneder.
- Tjek, at dine dokumenter er gyldige. Se udløbsdatoerne, og ansøg om fornyelse i god tid, hvis det er nødvendigt. Fornyelser tager ofte tid, så vent ikke til sidste øjeblik.
- Forbered din identifikation. Medbring dit pas, rejsedokument eller midlertidige identitetsdokument, da arbejdsgivere skal bekræfte din identitet, før de tilbyder dig arbejde.
- Lav kopier af dine dokumenter. Opbevar fotokopier og gem tydelige fotos på din telefon. Dette beskytter dig, hvis dine dokumenter går tabt eller bliver beskadiget.
- Tjek dine kontaktoplysninger. Sørg for, at dit telefonnummer og din e-mailadresse er korrekte og nemme for arbejdsgivere at bruge.
- Tænk over, hvilken type arbejde du ønsker. Overvej dine færdigheder, erfaring og hvilken type arbejde du fysisk er i stand til at udføre. Dette vil hjælpe dig med at søge egnede stillinger.
- Vær klar til at vise dine dokumenter til arbejdsgivere. De fleste arbejdstagere med beskyttelse behøver ikke en arbejdstilladelse, men arbejdsgivere skal bekræfte din ret til at arbejde.
- Sæt dig ind i dine rettigheder på arbejdspladsen. Du skal have en ordentlig kontrakt og blive betalt rimeligt. Hvis du er i tvivl, kan du kontakte Arbejdstilsynet eller pålidelige organisationer for at få hjælp.
- Opbevar dine dokumenter sikkert. Opbevar dem sikkert, og undgå at have dem på dig unødigt. Hvis de går tabt eller bliver stjålet, skal du anmode om erstatning så hurtigt som muligt.

Ved at følge denne tjekliste kan du komme i gang med at arbejde med tillid, lovligt og sikkert i Polen.